No. 858. **DE TIJD.** 1850.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

VRIJDAG, 18 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 17 Januarij.

Geen erger dooven dan die niet hooren willen. De ex-minister van der Capellen en de Professoren des Amorie van der Hoeven en Kist hadden zich nu eenmaal in het hoofd gezet, dat aan de hoogst vicieuse en noch met de Grondwet, noch met de wet van 3 April 1806 overeenstemmende inrigting van het lager onderwijs geen tittel of jota mogt veranderd worden, en dat men niets meer geven mogt dan eenige beloften van betere eerbiediging van het geweten der Katholijken, eenige palliativen, eenige halve maatregelen, die de monopolisten verstoren zouden en de voorstanders van het vrije onderwijs onbevredigd zouden laten: dat hadden deze leden der Commissië zich nu eenmaal in het hoofd gezet; en hoe bondig en voldingend de *Memorie van toelichting van het Ontwerp van Ampliatien en Alteratien* ook ware; hoe zonneklaar deze Memorie het regt op en de noodzakelijkheid van vrije scholen ook bewezen had; het was alles den doove gepredikt, omdat de monopolisten der Commissie niet hooren wilden, omdat zij hunne partij gekozen hadden en door geene redenering daarvan terug te brengen waren.

Het blijkt niet direct uit de gedrukte Bescheiden betreffende den arbeid der commissie, maar slechts uit een der vele ongedrukte Stukken, welke wij voor ons hebben liggen, met welke argumenten de aannemelijkheid der door Mgr. van Wijckerslooth aangevoerde gronden bestreden, — met welke argumenten het halstarrig vasthouden aan verouderde en versleten misbruiken door zijne tegenstanders is vergoelijkt geworden. Aangetast in het voorwerp hunner teerste voorliefde, bedreigd in het krachtigste wapen eener onbegrensde opperheerschappij, blijkt echter hun wederstand even langdurig als vinnig te zijn geweest. Men kan dit onmiddellijk opmaken uit een der onuitgegeven Stukken, waarop wij, ingevolge goedgunstiglijk bekomene autorisatie, het voorregt zullen hebben later terug te komen; indirect blijkt dit uit de noodzakelijkheid, waarin de Hoogwaardige Bisschop van Curium schijnt verkeerd te hebben, van onderscheidene Bijlagen aan zijne Nota toe te voegen, ter nadere adstructie der door Zijne Hoogw. in zijne Memorie ontwikkelde gronden. Van deze Bijlagen hebben wij er reeds eene aan onze lezers doen kennen, waarin het geheele ontwerp van Alteratien en Ampliatien *nader* is *toegelicht* geworden; heden deelen wij hun in zijn geheel mede het volgende hoogst opmerkelijk document, door de ontkenningen der monopolisten waarschijnlijk uitgelokt en waaruit wij met een innig gevoel van droefheid de gevolgtrekking afleiden, dat het volstrekt ongrondwettig en onwettig is geweest, ons zoo lang het genot van scholen te onthouden waar onze kinderen godsdienstig konden onderwezen zijn geworden; ons zoo lang te dwingen onze kinderen prijs te geven aan een onderwijs, welks ergste vruchten nog niet eens zijn: volslagene onverschilligheid in zake van godsdienst.

„BETOOG *dat eigene scholen niet in strijd met de be„staande wetten zijn, maar door dezelve veroorloofd „worden.*"

„Reeds in art. 1 der schoolwet van het jaar 1806 vindt men eene uitdrukking, welke voor dit sijstema pleit. Men leest aldaar: „dat de schoolopzieners het opzigt oefenen onder medewerking of gecombineerd met andere personen en commissien of collegien, naar den aard der scholen."

„Uit de woorden: *naar den aard der scholen* is al dadelijk af te leiden, dat er scholen van verschillenden aard kunnen zijn, en de wet, niet bepalende den *aard* dier scholen, welke alleen bestaan kunnen, geeft mitsdien aan de uitvoerende magt eene groote vrijheid om dezelve naar behoeften en naar omstandigheden van plaatsen en tijden toe te laten.

„De wet geeft ten dien opzigte, even als ten aanzien van eene menigte andere punten, eene in het oog vallende ruimte, waardoor men op goeden grond veronderstellen moet, dat de opstellers dier wet zich zelven de taak hebben opgelegd om haar in zoodanige bewoordingen te omschrijven, dat dezelve voor alle toepassingen, door haren uitvoerder naar omstandigheden daar te stellen, vatbaar zoude zijn.

„Dit is dan ook duidelijk op te maken uit de splitsing zelve der bepalingen nopens het onderwijs in *wet* en in *andere voorschriften*, bij *reglement* enz. voorgeschreven.

„De wetgever, grootendeels overnemende de wet van den 29sten Julij 1803, heeft slechts eenige bepalingen als *wet* vastgesteld, terwijl de overige in een *reglement* enz. begrepen zijn, ten einde naar omstandigheden het regt te kunnen hebben, interpretatien, ampliatien, alteratien te kunnen daarstellen, zoo als zulks [illegible] even zooveel woorden in het slot van deze bijbepalingen voorbe[illegible]worden.

„Deze ruimte wordt in vele [illegible]stitutie zoo [illegible] en zi[illegible] gedoogt in alle opzigten de toela[illegible] [illegible]ene scholen; als zijnde nergens uitgesloten, maar wat, [illegible] de weg daartoe gebaand.

„Wij vinden hiervan nog weder een blijk in de woorden van het reeds aangehaalde artikel: *„onder mede[w]erking van of gecombineerd met andere personen en commissien of collegien."* De wetgever heeft alhier aan de uitvoerende magt [illegible] vrijheid gelaten, om alle zoodanige personen aan te stellen, als zij oirbaar zoude achten, om, op de [illegible] zij zoude meenen te moeten vaststellen, mede te werken tot het doelmatig onderwijs naar den aard der behoeften en omstandigheden.

„Bij art. 2 verbiedt de wet wel, dat de scholen door eene onbeperkte vrijheid te veel vermeerderen; maar stelt zij daarom een vasten regel daar? Verbiedt zij het toelaten van eigene scholen? Niet het minste; zij verbiedt slechts de al te groote vrijheid, doch verhindert den uitvoerder der wet niet, om, blijvende binnen behoorlijke palen ten aanzien van het getal, scholen van onderscheiden aard toe te laten. Ook is de eigendunkelijkheid van een ieder door mij niet voorgestaan. Wie den teugel aan eene dolle vrijheid geeft, moet slechts nadeelen duchten.

„Ook art. 7 der wet veronderstelt mogelijke veranderingen, en dit *naar eisch van veranderde omstandigheden*. En wie herinnert zich dan ook niet die daadwerkelijke modificatien, welke ten opzigte der bepalingen van dit artikel door de besluiten van de jaren 1808, 1814, 1815, 1830, 1831 hebben plaats gehad?

„Art. 16, door te verklaren, dat niemand eene algemeene toelating kan verkrijgen, dan door het afleggen van een behoorlijk examen, *voor daartoe bevoegde collegien of personen*, geeft op nieuw, niet alleen door de bijvoeging van de laatste woorden: *of personen*, maar ook door de weglating van het bepalend lidwoord vóór de woorden: *daartoe bevoegde collegien*, magtiging om examen te kunnen doen afnemen door andere personen, dan door de bij het *reglement* vastgestelde collegien van schoolopzieners, die thans alleen dit regt hebben uitgeoefend.

„In geen enkel artikel dus der wet van het jaar 1806 vinden wij het verbod gegeven, van eigen scholen voor eene gezindheid te mogen oprigten, zelfs niet in art. 12, alwaar aan de gemeentebesturen het regt wordt toegekend om de oprigting van scholen te vergunnen. Wil dus een gemeentebestuur eene eigene school goedkeuren, en verzet zich de hierarchie van het schoolwezen op goeden grond hier niet tegen, alsdan kan zulks, volgens de letter en den geest van het artikel, niet belemmerd worden.

„Wat meer is, dusdanig is dit steeds begrepen door onderscheidene gemeentebesturen, welke eigene scholen voor eenige godsdienstige gezindheden hebben toegestaan. Men doorloope de godshuizen en de pensionnaten; men lette op de menigvuldige armenscholen, en men zal dit punt aldaar in volle werking vinden.

„Zelfs in het reglement wordt evenmin deze vrijheid beperkt, nergens is dezelve volstrekt uitgesloten; integendeel, het geeft aanleiding tot oprigting van dezelve, door het toelaten bij art. 3 van bijzondere scholen.

„En al ware dit verbod met uitdrukkelijke woorden in het reglement vastgesteld, dan nog zou de uitvoerende magt steeds bevoegd zijn deze bepalingen te altereren.

„Geen beletsel bestaat er dus in de wet van den jare 1806 om vrije scholen te mogen oprigten. Maar verondersteld, dat de toelating van eigene scholen bij dezelve (doch neen) verboden ware, alsdan zoude de Grondwet, welke ons beheerscht — of liever waarin de waarborgen van de vrijheid der ingezetenen van Nederland zijn daargesteld, duidelijk omschreven, en door elk onzer bezworen — deze willekeurigheid der wet hebben doen verdwijnen, als de tijden van duisternis en onderdrukking waardig.

„Het onderwijs geven en doen geven is een natuurlijk, burgelijk en kerkelijk regt. De vader leest in het wetboek der natuur het hem aangeboren regt om zijn kroost op die wijze op te voeden, welke zijn geweten en hart hem voorschrijven. Het andere wetboek, waarbij de regten der burgeren zijn geregeld, konde hem dit regt dan ook niet ontnemen, en het onze is te veel met het natuurregt overeenkomende, dan dat hetzelve niet bij een uitdrukkelijk artikel, te weten art. 353, aan de ouders dit regt niet alleen zoude toekennen, maar als een hunner verpligtingen zoude aangeven. De ouders moeten niet alleen hunne kinderen *onderhouden* naar het ligchaam, maar ook dezelve *opvoeden*; van welke opvoeding het onderwijs een groot gedeelte uitmaakt. Ja, de wet bedreigt hen zelfs in art. 360 met eene strafbepaling, indien zij aan deze verpligting niet voldoen.

„Ook de Kerk heeft hare verpligtingen: in Gods Woord zijn zij vervat.

„De Kerk moet waken voor de godsdienstige opvoeding harer kinderen, door God haar toevertrouwd.

„En eene Grondwet voor een vrij volk daargesteld, moet deze natuurlijke, burgerlijke en kerkelijke regten handhaven. Geen wonder dan ook dat wij in onze grondwet niets tegen deze regten bepaald, maar veeleer dezelve bevestigd vinden: in het Vde hoofdstuk zien wij de natuurlijke en burgerlijke regten gewaarborgd, en in het VIde die der Kerk.

„[illegible] het 190ste artikel wordt „de volkomene vrijheid van godsdienstige begrippen aan elk gewaarborgd"; in art. 191 „aan alle godsdienstige gezindheden in het Koningrijk bestaande gelijke bescherming verleend", en door art. 192 moeten „de belijders der onderscheidene godsdiensten allen dezelfde burgerlijke en politieke voorregten genieten."

„Is het nu eene waarheid, dat alle godsdienstige ouders met hart en ziel verlangen dat aan hunne kinderen, van de prilste jeugd af aan, hunne godsdienstige begrippen worden ingeprent, aangekweekt en ontwikkeld, zoo mag men het er ook voor houden, dat velen hunner innig wenschen dat het onderwijs deze strekking hebbe, en het doel bereike?

„Ieder burger heeft intusschen het regt, dit voor zijne kinderen te vorderen. Met den vinger op de Grondwet eischt hij dit regt, en daar elke godsdienstige gezindheid hetzelfde regt heeft, en evenwel de godsdienstige begrippen zoodanig van elkander verschillen dat een gezamenlijk godsdienstig onderwijs niet mogelijk is, zoo heeft elke gezindheid het regt om hare eigene scholen te vorderen; geene gezindheid heeft eenige voorregten te genieten, alle staan gelijk voor de wet. Zal men dan het sijstema kunnen volhouden, dat men, in strijd met de godsdienstige begrippen der bestaande gezindheden, hare belijders dwingen kan om hunne kinderen, het schepsel Gods, het heiligste kleinood, tegen hun geweten aan te doen opvoeden? Zal men kunnen volhouden, dat men de godsdienstige begrippen dier belijders met voeten treden mag? Hierdoor zoude men de regten van duizenden ingezetenen krenken, de Grondwet schenden, en ophouden waardig te zijn den naam van Nederlander te dragen.

„Het is om deze reden, dat uitdrukkelijk bij art. 226 der Grondwet het openbaar onderwijs wordt verklaard te zijn een *aanhoudend voorwerp van de zorg der Regering*. Door het bezigen van het woord *zorg* geeft de Grondwet genoegzaam te kennen, dat de Regering noch het regt, noch den pligt heeft van allen te onderwijzen. De Regering is verpligt te waken en behulpzaam te zijn, dat een voldoend onderwijs gegeven worde, en dat dit onderwijs overeenkomstig zij met de vroeger aangehaalde art. 190, 191 en 192 der Grondwet. En daar zij nu verpligt is alle bestaande gezindheden te beschermen, en dus ook dezelve *in haar onderwijs* te beschermen, zoo is zij verpligt tot eigen scholen de middelen te verschaffen, en in alle gevallen mag zij geene belemmeringen daartegen stellen; te minder daar de grootste publicisten met ons instemmen, dat eene Grondwet, welke verschillende godsdiensten onder hare bescherming neemt, niet atheïstisch kan genoemd, maar gerekend moet worden elke godsdienst te belijden, die zij beschermt.

„Het moet hare aanhoudende zorg zijn, diegenen te onderschragen, die haar hare taak dragelijk en gemakkelijk willen maken, verre van deze af te schrikken en tegen te streven; zij mag het verband der aangehaalde artikelen niet uit het oog verliezen: terwij zij door art. 226, zoo als de Minister van Binnenlandsche Zaken zelf erkend heeft, gehouden is in de godsdienstige opvoeding der behoeftigen, des noods geheel ten haren koste, te voorzien.

„Uit alle welke gronden, slechts beknoptelijk aangestipt, ten duidelijkste wordt bewezen, dat eigen scholen niet in strijd zijn met de bestaande wetten, maar veeleer door dezelve veroorloofd worden.

„'s Gravenhage, 24 December 1840.

„(*Get.*) Bon VAN WIJCKERSLOOTH,
„*Bisschop van Curium.*"

Wij vernemen met leedwezen dat te Breda, in den nacht van den 15 Januarij, is overleden de Hoogwaardige Heer, Mgr. Joannes van Breugel, benoemd bisschop *in part. inf.* van Adras, R. Kath. pastoor der St. Antonius kerk aldaar. 's Mans dood is een groot verlies voor de hoofdstad en het diocees der baronie, die noch slechts eenige maanden geleden, zich verheugden over die verheffing tot de bisschoppelijke waardigheid van een zoo verdienstelijk man, als de te vroeg uit zijn heilzamen werkkring gerukten waardigen bisschop. Wie had toen kunnen denken, dat hij den dag zijner wijding niet zou beleven? Kort na zijne benoeming aangetast door eene kwijnende ziekte, voorzag hij spoedig zijn naderenden dood, en achtte hij zich gelukkig, de waardige man, dat hij tot God werd geroepen, omdat hij zich in zijne christelijke nederigheid de verheven waardigheid, waartoe hij genoemd was, niet waardig achtte. Hij zal door velen worden betreurd, maar vooral door Mgr. van Hooijdonk, wien hij tot coadjutor was bestemd, en die meer dan iemand anders zijne uitstekende bekwaamheden, zijne veelvuldige echt priesterlijke deugden kon waarderen. Zacht van karakter, liefderijk in zijn omgang, toegevend van aard, had hij vele vrienden en was van een ieder geacht. Hij was zijner gemeente een

ijverig herder, der maatschappij een nuttig lid, en beloofde voor zijn diocees een trouwe medehelper van zijnen in verdiensten grijs geworden vicaris apostoliek te zijn. God heeft er anders over beschikt; in plaats van den bisschoppelijken mijter heeft hij Hem de kroon der gelukzaligen toegedacht. De naam des Heeren zij gezegend.

Onze lezers zullen zich herinneren dat voor misschien anderhalf jaar geleden tamelijk standhoudende geruchten verspreid werden nopens eene zamenzwering van jonge Russen. Die geruchten schoon van onderscheidene kanten bevestigd, zijn echter officieel tegengesproken. Omstreeks een half jaar later, werden die geruchten op nieuw verbreid en tegengesproken. Thans blijkt het echter dat de geruchten, welke in genoemde tijdperken wegens het ontdekken eener zamenzwering in Rusland verspreid zijn geworden, niet ongegrond waren. Het *Journal de St. Petersbourg* van 6 Januarij meldt dat in de daad het bestaan van een geheim genootschap, meerendeels uit jongelieden zamengesteld, ondekt is, ten doel hebbende om de politieke instellingen van Rusland omver te werpen en door andere te doen vervangen; dat eene door den Keizer ingestelde commissie gedurende vijf maanden deze zaak met naauwgezetheid onderzocht en een rapport uitgebragt heeft, ten gevolge waarvan aan al degenen, die door toeval of ligtzinnigheid tot deelneming aan deze zamenzwering verleid waren geworden, door den Keizer algeheele kwijtschelding verleend is; dat de aanleggers en hoofden van het komplot door eene militaire commissie veroordeeld zijn om doodgeschoten te worden, doch dat de Keizer hun lijfsgenade geschonken en de doodstraf, naar mate van den meerderen of minderen graad van schuld, in die van dwangarbeid in bergwerken, van dwangarbeid in de vestingen of van gevangenis met opvolgende inlijving in verschillende armee-korpsen veranderd heeft.

Dezer dagen hebben onderscheidene dagbladen gesproken van onderhandelingen tusschen Nederland en België, met het doel om Limburg aan het laatstgenoemd Rijk af te staan. Verschillende bijzonderheden daartoe betrekkelijk zijn tevens vermeld, welke aan de zaak eenen schijn van waarheid zouden kunnen geven. Intusschen kunnen wij verzekeren, dat van deze geheele zaak *niets* is. *(Staats Ct.)*

In onderscheidene plaatsen van ons land, vooral in Friesland en Groningen, zoo als Harlingen, Dockum, Franeker, Winsum, Nieuw Pekela, Nieuw Stads-Kanaal, maakt men zich gereed, om harddraverijen met paard en narreslede en hardrijderijen te houden. Er zijn prijzen van *f* 130 à *f* 150 uitgeloofd.

Wij voldoen gaarne aan het verzoek ons van eene geachte zijde gedaan, om het door de *Nederl. Staats-Courant* onlangs medegedeelde besluit van Z. M. den Koning der Belgen, van 24 Dec. jl., betreffende de scheepvaart, over te nemen. Het luidt aldus:

„Wij Leopold, enz.

Gezien de wet van 21 Julij 1844;

Herzien onze besluiten van 21 Julij 1844, 11 Nov. 1846 en 4 October 1848, welke de voorwaarden omschrijven die vervuld moeten worden, en den aard der bewijzen die geleverd moeten worden, om genot te hebben van de toepassing der bij genoemde wet vastgestelde regten, met betrekking tot den oorsprong der over zee ingevoerde artikelen, tot hunne plaats van afkomst en tot hun vervoer, hetzij regtstreeks, hetzij met veroorloofd binnenloopen in eene tusschenhaven;

Op het voorstel onzer ministers van financien en van buitenlandsche zaken.

Hebben besloten en besluiten:

De hoofdstukken V, VII en VIII van het besluit van 21 Julij 1844 en de besluiten van 11 November 1846 en 4 October 1848, worden ingetrokken en vervangen door de volgende bepalingen:

Over den oorsprong der goederen.

Art. 1. § 1. De oorsprong der goederen moet bewezen worden door een certificaat, dat in de haven van inlading geligt is, en hunne soort, hoeveelheid en de merken der collis moet inhouden. Zoo de belanghebbende zulks vordert, zal dit certificaat op het manifest geplaatst kunnen worden.

§ 2. Dit bewijs wordt niet gevorderd voor de in de bijgaande tabel opgenoemde goederen, wanneer uit de in art. 3 vermelde justificatie blijkt, dat zij geladen zijn in eene haven, die, ten opzigte derzelve, met volle regt als plaats van productie te beschouwen is.

Van de afkomst der goederen.

Art 2. De justificatie der afkomst van de goederen moet geleverd worden in alle gevallen waarin het tarief de toepassing van lagere regten afhankelijk maakt van den oorsprong of van de afkomst.

Art. 3. § 1. De afkomst der goederen moet bewezen worden door de overlevering van de charte-partij, het manifest of de cognoscementen, deugdelijk op de plaats der inlading geviseerd.

§ 2. Dat visa kan vervangen worden door de overlegging van een certificaat, hetwelk verklaart dat de goederen in die haven geladen zijn, en dat de soort, de hoeveelheid en de merken der collis inhoudt. Bovendien moet dit certificaat den naam van het schip en van den kapitein vermelden.

Van het regtstreeksche vervoer der goederen.

Art. 4. § 1. Het regtstreeksche vervoer der goederen wordt bewezen door het scheepsjournaal en de chartepartij, zoo er een is.

§ 2. Het voordeel van den regtstreekschen invoer wordt alleen verloren door het binnenloopen in eene haven, eene reede of in het gezigt eener haven van Europa, gelegen tusschen 40° en 55° noorderbreedte, buiten de Zwarte, de Middellandsche en de Oostzee.

Art. 5. § 1. De schepen, die eene tusschenhaven aandoen waar het binnenloopen door de vorige bepaling of door de hierna volgende artt. 6, 7, 8 en 9 niet veroorloofd is, verliezen het voordeel van den regtstreekschen invoer, tenzij de kapitein bewijze dat hij er door nood gedwongen heeft moeten binnenloopen.

§ 2. Tot dat einde is hij verpligt een certificaat over te leggen, dat door den Belgischen consul na onderzoek der feiten afgegeven is, waarin de omstandigheden opgegeven worden die het binnenloopen noodzakelijk gemaakt hebben en verklaard wordt, dat in die haven geene inlading of lossing van goederen, noch eenige andere handels-operatie dan die het noodwendig gevolg van de zeeramp geweest is, heeft plaats gehad.

Van het binnenloopen der Belgische schepen op order.

Art. 6. § 1. Overeenkomstig § 1 van art. 5 der wet van 21 Julij 1844, kunnen de Belgische schepen die uit transatlantische landen of van plaatsen aan gene zijde der Straat van Gibraltar komen, zonder het voordeel van den regtstreekschen invoer te verliezen eene tusschenhaven aandoen om order.

§ 2 Bovendien kunnen zij er een gedeelte hunner lading ontschepen.

§ 3. De Kapitein moet een in die haven afgeleverd certificaat overleggen, waarin verklaard wordt, dat hij er geenerlei lading heeft [illegible] en dat de in Belgie ingevoerde goederen, het [illegible] hebben.

Van het [illegible] vreemde schepen om order.

Art. 7. [illegible] schepen die uit transatlantische havens of plaatsen [illegible] gene zijde der Straat van Gibraltar komen, en die voorzien zijn van cognoscementen en scheepspapieren op naam van Belgische huizen, en bestemd naar Belgische havens, kunnen Cork, Falmouth, Cowes, Havre en Vlissingen aandoen om order, mits zij er geenerlei handelsoperatie of lading of lossing bewerkstelligen.

§ 2. Het cognoscement kan aan order zijn, mits bewezen worde dat de lading uit transatlantische landen voor Belgische rekening afgezonden is, hetzij als eigendom, hetzij als consignatie, die regtstreeks van die plaatsen aan een Belgisch huis gedaan is.

§ 3. De bewijsstukken kunnen, behalve de bestemming naar eene Belgische haven, ook andere markten als subsidiaire bestemming der lading opnoemen.

Art 8. § 1. De chartepartij of, zoo er geen is, het manifest of de cognoscementen, moeten geviseerd zijn in de haven van inlading.

§ 2. De agent die belast is met het geven van dit visa, moet van den kapitein eene schriftelijke verklaring vorderen, dat hij geene andere stukken van denzelfden aard heeft geteekend of zal teekenen. Die verklaring zal ook geviseerd en bij de stukken gevoegd moeten worden.

§ 3. Zoo het den agent, die het visa moet verleenen, bekend is, dat de kapitein nog andere papieren bezit, waaruit mogt blijken, dat de lading niet regtstreeks voor Belgische rekening afgezonden en niet aan een Belgisch huis gerigt is, dan zal hij niet, dan onder gemotiveerd voorbehoud, viseren; opdat de minister van finantien, bij de komst van dat schip in Belgie, kunne beslissen of er grond is om aan hetzelve het voordeel van den regtstreekschen invoer te verleenen.

Art. 9. § 1. Het verblijf in eene tusschenhaven mag niet langer dan drie dagen duren.

§ 2. De kapitein moet aan de Belgische telbeambten een certificaat overleggen, afgeleverd in de haven waar hij is binnengeloopen, waarin de duur van het verblijf aldaar opgegeven en tevens verklaard wordt, dat in die laatste haven geene lading of lossing van goederen, geen zeilende verkoop of eenige andere handelsoperatie heeft plaats gehad.

§ 3. De consignataris moet bij geschrift verklaren, dat de lading niet het voorwerp van eenen zeilenden verkoop geweest en dat zij regtstreeks uit de plaats van lading aan hem gerigt is, hetzij als eigendom, hetzij als consignatie.

Algemeene bepalingen.

Art. 10. De visa's en de certificaten, bij de art. 1, 3, 5, 6, 8 en 9 gevorderd, moeten afgegeven worden door den Belgischen consul, of, bij zijne afwezendheid, door den consul eener bevriende mogendheid, of door den chef der douane in de haven van inlading of in de tusschenhaven waar het schip binnengeloopen is, naar omstandigheden.

Art. 11. § 1. De bij art. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 gevorderde justificatien moeten geleverd worden aan den ontvanger bij het bureau van lossing ten zelfden tijde als de algemeene declaratie.

§ 2. Desniettemin kan de hoofdambtenaar der douane daar ter plaatse een uitstel toestaan om de overgelegde stukken volledig te maken of te regelen, mits de aanvrage daartoe aan hem gedaan worde binnen drie dagen na de aankomst van het schip en mits het onderzoek der scheepspapieren de feiten niet tegenspreke, die de belanghebbende voornemens is ten zijnen voordeele in te roepen.

Art. 12. Wanneer de kapitein, wegens ontstentenis van eene bevoegde magt ter plaatse zijner inlading, zich de regelmatige bewijzen van oorsprong of afkomst niet heeft kunnen verschaffen, dan moeten de scheepsboeken en papieren onmiddellijk worden gezonden aan den directeur der directe belastingen enz. in de provincie, waarin het bureau van lossing gelegen is. Die ambtenaar beslist, na onderzoek der stukken, of de lading met genot van het voordeel der lagere regten kan toegelaten worden.

Art. 13. § 1 De douane bij het bureau van lossing kan, in allen gevalle, de overlegging van alle scheepsboeken en papieren vorderen; en gelasten dat de kapitein haar een zeerapport opmake, dat onmiddellijk tegen de verklaringen, en des noods door verhoor der equipage, zal vergeleken worden. Dit rapport is onderscheiden van dat, hetwelk bij het wetboek van koophandel gevorderd wordt.

§ 2. Indien de belanghebbenden niet aan de vorderingen der beambten voldoen, zullen de lagere regten op de goederen niet toepast worden.

Art. 14. Al wie door bedriegelijke middelen onregtmatig heeft verkregen, gepoogd of geholpen heeft om te verkregen, het voordeel dat verbonden is aan de justificatie van den oorsprong der goederen, hunne afkomst of vervoer, op welke wijze ook, zal overeenkomstig de wetten gestraft worden.

Overgangsbepalingen.

Art. 15. De artt. 7, 8 en 9 van dit tegenwoordig besluit zullen in werking treden: op 1 April 1850 voor de schepen die van gene zijde der Straat van Gibraltar; op 1 Julij 1850 voor de schepen die uit transatlantische havens aan deze zijde van Kaap Hoorn of de Kaap de Goede Hoop; en op 1 Jan. 1851 voor de schepen die van gene zijde dier Kapen komen.

ROTTERDAM, 16 Januarij. Het ijs in de rivier voor deze stad neemt meer en meer in sterkte toe, zoo ver men zien kan is alles digt; aan Katendrecht ging men er heden reeds met beladen sleden en schietschouwen over.

— Men schrijft ons uit Gorinchem dd. 15 Jan. het volgende:

Gisteren tegen den avond is de rivier voor onze stad vast gaan zitten, terwijl er aan deze zijde der rivier een groot vak open bleef. Dit is evenwel heden zeer in omvang verminderd. De passage geschiedt nu met schietschouwen. Intusschen meende men heden, dat men reeds bezig was een voetpad te leggen van Woudrichem herwaarts.

Men meldt uit Nijmegen dd. 15 Januarij:

De rivier de Waal voert heden veel ijs af, hetwelk langzaam drijft, waaruit schijnt te blijken, dat het ijs zich benedenwaarts heeft gezet; ook zou dit uit het wassende water op te maken zijn.

— De overvaart van den Rijn te Arnhem, geschiedt geregeld, daar op de gewone plaats van overvaart open water gebleven is. Overigens is de Rijn, ten minste van boven af, geheel vast.

— Zondag heeft men de Lek bij Vreeswijk over het ijs gepassecrd; Maandag heeft men aldaar een pad over het ijs gemaakt, om een geregelden overgang te hebben.

— Sedert de laatste dagen komen te Scheveningen de mailstoompakketten van Engeland aan en vertrekken van daar. Ook zijn reeds een groot aantal sloepen aldaar voor den wal gekomen, die hare gevangen visch aan Scheveningsche kooplieden hebben verkocht. *(N. R. C.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Januarij. De beraadslaging over de onderwijswet is heden in de Wetgevende Vergadering voortgezet. Barthélemy St. Hilaire, voor wien de zitting van gisteren te kort was om al zijne denkbeelden te ontwikkelen, heeft heden zijne redevoering ten einde gebragt en heeft met nieuwen ijver het ontwerp van de Falloux bestreden. De Jezuiten — een waardig onderwerp voor zulk een bitteren bestrijder, — de Jezuiten, hunne zedeleer, en hun indringende geest, waren het mikpunt zijner aanvallen.

Mgr. de bisschop van Langres volgde den vorigen spreker op en liet waardige en bevredigende woorden hooren. »Indien de wet, zeide de Prelaat, ons als eene gunst gegeven werd, dan verwierp ik haar; maar doet zij zich voor als eene gelegenheid om zich jegens Frankrijk verdienstelijk te maken, dan neem ik haar aan."

Victor Hugo heeft vervolgens het woord gevoerd, en dit duidt reeds genoeg aan dat de discussie ontaard is in min of meer hevige uitvallen tegen hetgeen hij »de priesterpartij" geliefde te noemen. Men weet dat Victor Hugo er sinds lang zeer op gesteld is dat men aan zijne meening gewigt hechte.

— Men verzekert dat de verkiezingen van Parijs niet voor den eersten Maart zullen plaats hebben. De *Assemblée Nationale*, die dit gerucht mededeelt, vraagt zich af: Waartoe dit nieuwe uitstel?

— Heden heerschte er in deze hoofdstad minder ongerustheid dan de vorige dagen, omdat men geloofde, dat de nieuwe pogingen, welke aangewend werden om eene toenadering tusschen den President en de Wetgevende Vergadering tot stand te brengen, niet geheel zonder vrucht zullen blijven.

Ook meldt men, dat de bijeenkomst, die bij graaf Molé heeft plaats gehad, over de wet op het onderwijs, gunstige resultaten heeft gehad.

— Het *Bulletin de Paris* deelt het volgende mede aangaande de bedoelingen van den President der Republiek: »Lodewijk Napoleon wendt alles aan, om met de Wetgevende Vergadering en vooral met de conservatieve meerderheid in dezelve, op een goeden voet te blijven. De President kent geene andere denkbeelden, dan die van bezadigdheid, verstandigen vooruitgang en orde. Hij, noch zijne ware vrienden, hebben immer aan een *coup d'état* gedacht. De President is door het volk gekozen en is door hetzelve met het oppergezag bekleed. Dat gezag, hij zal het weten te handhaven, en heeft besloten zich te verdedigen, wanneer men hem aanvalt — maar van zijne zijde nimmer aan te vallen. Komt het tot een strijd, dan zal de President, die uit het volk voortsproot, en door het algemeene stemregt werd hetgeen hij is, en die de erfgenaam is van een invloedrijken, door het leger beminden naam, — een beroep doen op volk en leger, en met beiden strijden, zonder ooit iets anders aan te vallen, dan de vijanden der orde en de mannen die er belang bij hebben om Frankrijk aan regeringloosheid prijs te geven. In een woord, Lodewijk Napo-

leon wenscht verbroedering. Maar wil men zich vijandig toonen, dan zal hij weêrstand bieden; valt men hem aan, dan zal hij zich verdedigen. Het eenige waaraan hij niet denkt, is een *coup d'état*.

— Men leest in de *République* van Tarbes in de Pyreneën van 10 Januarij:

Er is een mensch door de wolven verslonden. Door deze in onze streken ongehoorde gebeurtenis is in de vallei van Aure, een algemeene schrik en verbazing te weeg gebragt. In het begin dezer week keerde de deurwaarder die sommatien en renovatien rond gebragt had van Sarrancolin huiswaarts; het was s'avonds negen uur; op nagenoeg een uur afstands van de stad, op eene plaats waar de weg een elleboog vormt, ontmoette de ongelukkige voetganger vijf wolven, welke de sneeuw van het gebergte naar de vallei had gedreven om hunnen razenden honger te bevredigen.

Het is niet mogelijk den angst en ontsteltenis van den rampzalige te beschrijven. Hij was ongewapend; nogtans schijnen zijn reisstok, die gebroken, en de versch omgewoelde grond, aan te duiden, dat hij tegen zijne vreesselijke aanvallers een wanhopigen, schoon vruchteloozen tegenstand geboden heeft. Hoe lang die strijd geduurd heeft, is niet bekend. Doch het schijnt zeker te zijn, dat de wolven, na hun slagtoffer gedood te hebben, het eenige schreden van den weg af gesleept, en vervolgens geheel verslonden hebben.

Den volgenden dag vond men schoenen, lappen van kleederen en het bekkeneel van een mensch, in een groote plas gestold bloed liggen. Dat was het rampzalig overschot van den ongelukkigen deurwaarder.

MADRID, 9 Jan. Gisteren verwierp de Kamer van Afgevaardigden met 122 tegen 75 stemmen een amendement van Moron, op de wet over de comptabiliteit van den Staat. De minister van finantien heeft daarop onverwacht een wetsontwerp aangeboden, waarbij de regering de magt verkreeg tot aan het einde des jaars de belastingen te innen, zonder dat de Kamers, wier zittingen onverwijld zouden worden gesloten, over het budget voor de dienst van 1850 zouden beraadslagen. Men begrijpt ligtelijk, welke eene beweging door dit voorstel is ontstaan. De president was verpligt de zitting te verdagen. Aangaande de ontbinding der cortes en ministerieele wijzigingen zijn de meest uiteenloopende geruchten in omloop.

Heden is de kamer in bureaux vergaderd met het doel om de commissie te benoemen, belast met het onderzoek van het regerings-ontwerp. De beraadslaging was zeer levendig, doch naar de opinie der gekozen leden van de commissie te rekenen, zou het ontwerp veel kans hebben om aangenomen te worden.

— Verscheiden bladen der hoofdstad melden, dat de Koningin de vierde maand harer zwangerschap is ingetreden.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Januarij. De O. I. compagnie heeft 3000 ponden sterling (*f* 36,000) geschonken aan het door het parlementslid Sidney Herbert opgerigte fonds, om de landverhuizing van vrouwen te bevorderen.

— De beide vaartuigen *Entreprise* en *Investigator*, die den nieuwen togt tot opsporing van sir John Franklin ondernomen hebben, zijn voorzien van eene aanzienlijke hoeveelheid buskruid, ten einde dáár, waar zulks voegzaam geschieden kan, het ijs te laten springen. Men had gemeend stralen stoom aan te wenden om het ijs te doen smelten; doch proeven, die te Woolwich genomen zijn, hebben bewezen, dat men alleraanzienlijkste hoeveelheden brandstoffen zou noodig hebben en dan nog slechts onbeduidende resultaten kon verkrijgen. De *Entreprise* en de *Investigator* zijn bovendien voorzien van de noodige provisien voor den langdurigen togt en van alle middelen en voorwerpen, die de ondervinding heeft noodig te zijn geleerd, om aan de gure luchtstreek weêrstand te bieden. Er zijn voorts kisten met geschenken voor de Eskimo's aan boord, alsmede een dik pak met brieven voor de officieren en equipagien der *Erebus* en *Terror* (sir John Franklins schepen). Men heeft een zeer eenvoudig middel bedacht, om eene groote hoeveelheid brieven op verre afstanden in de poolstreken te verspreiden; er wordt namelijk een kleine ballon opgelaten, waaraan eene langzaam brandende lont is bevestigd. De brieven bevinden zich in het schuitje, zoodra dit opent, wanneer de lont afgebrand is, zoodat de brieven er dan uitvallen; de wind zal die tot op verre afstanden wegvoeren en rondspreiden; en opdat de brieven, wanneer zij op de sneeuw nedervallen, goed gezien mogten worden, zijn zij alle op gekleurd papier geschreven. Jongstl. Woensdag is te Woolwich eene laatste proef met zulk eene luchtpost genomen, die volkomen aan het doel heeft beantwoord.

— Volgens in 1845 gemaakte berekeningen, worden in Engeland door de dronkenschap en hare gevolgen ieder jaar 50,000 menschen ten grave gesleept. Drie vierden der misdadigers, de helft der krankzinnigen en twee derden der armen, zijn zulks door het overmatig gebruik van sterken drank. 15,000 mannen en 10,000 vrouwen worden jaarlijks tot gevangenisstraf veroordeeld, wegens misdaden of overtredingen, in staat van dronkenschap begaan.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 17 Jan. Men schrijft uit Kiel, dat de stenden in eene geheime zitting bepaaldelijk besloten hebben tot den oorlog.

— Men schrijft uit Frankfort, dat toen de minister Dückwitz in Amerika het stoomschip Hansa heeft laten aankoopen, de prijs daarvan omtrent 500.000 Dollars heeft bedragen. Met die taak was een broeder van Dückwits belast geworden, die de niet onbelangrijke som van *f* 75 à *f* 80.000 daaraan verdiend heeft, aangezien hij behalve de berekende commissie, een disconto van 5 pCt. van den verkooper heeft genoten.

BERLIJN, 16 Januarij. Er is nog geene beslissing in de ministerieele krisis alhier; de meerderheid in de Kamers schijnt niet geneigd haar eenmaal aangenomen stelsel te laten varen en meerdere toegevingen te doen dan zij heeft aangeboden; daar nu ook de Koning niet tot grooter toegeeflijkheid schijnt te neigen, zoo blijft de staat van zaken uiterst gespannen.

De commissie van de Tweede Kamer heeft hare artikelsgewijze behandeling der constitutie zoo goed als geëindigd.

— Men schrijft uit Frankfort dat, naar allen schijn de beide groote mogendheden Pruissen en Oostenrijk, het eens geworden zijn omtrent de hoofdpunten ter daarstelling van den Bondstaat. Enkel bij Beijeren zou men nog op zwarigheden stuiten.

WEENEN, 13 Januarij. Volgens de *Lloyd*, zijn door het ministerie van koophandel, met dat van binnenlandsche zaken onderhandelingen aangeknoopt, tot daarstelling van verbeteringen in het postwezen van Duitschland.

— Deze stad met hare voorsteden heeft, volgens de volkstelling van 1849, eene bevolking van 383,695 zielen, waaronder 368,064 inlanders en 15,631 vreemdelingen. Volgens de godsdienstige belijdenis 365,927 Katholijken, 6734 Protestanten, 9627 Israelieten, 786 Grieken en 21 Mahomedanen. Sedert de telling van 1846 is de bevolking 24,885 verminderd, hetgeen voornamelijk is veroorzaakt door de staatkundige gebeurtenissen van 1848 en 1849, en door de epidemie (cholera en typhus), welke in de beide laatste jaren hevig gewoed heeft. Het aantal huizen bedraagt 8903.

Men vindt in de *Observateur de Genève* het volgende:

»Onze lezers hebben onlangs de brieven gelezen, die Mgr. Bagnoud aan den Waadschen regeringsraad geschreven heeft, betreffende de voorlezing van het besluit nopens de vaste- en bededag voor geheel Zwitserland. Mgr. verklaarde het gedrag der afgezette priesters in het beginsel goed te keuren. Nu heeft hij het loon voor zijne openhartige verklaring ontvangen, en mag nu in het lot zijner medebroeders deelen: hij is namelijk door de regeringsraad van het kanton Waadt *insgelijks in zijne functien geschorst*.

— Sir Lyons, Engelsch gezant bij het Zwitsersch eedgenootschap, heeft zijne geloofsbrieven den Bondsraad aangeboden. Hij was vergezeld van Sir Robert Peel, zaakgelastigde.

— Het Zwitsersch blad *la Patrie* meldt dat het Budget voor 1850, hetwelk in behandeling zal komen, het verbazend tekort oplevert van fr. 3.700.000, terwijl er nog op de uitgaven niets is uitgetrokken voor het in werking brengen der wet op de jury, die alleen minstens 100.000 fr. meer zal kosten dan hetgeen thans bestaat.

— Volgens de laatste tijdingen is het St. Bernardsklooster geheel door de sneeuw omringd, welke er vele ellen hoog ligt verspreid. De geestelijken zijn verpligt onder die sneeuw een doortogt te graven om uit het klooster te kunnen geraken.

ITALIE.

Betreffende 's Pausen terugkomst verneemt men voor het oogenblik niets naders.

Ter gelegenheid van het nieuwjaar ontving Z. H. de gelukwenschingen van het te Portici gevestigd diplomatenkorps bij monde van den Spaanschen gezant Martinez de la Rosa. Men wil uit het antwoord des H. Vaders op deze gelukwensching afgeleid hebben dat de dag der terugkomst van Pius IX te Rome toen nog onbepaald was, vermits Z. H. er niets van spreekt.

Het diplomatenkorps bij den H. Stoel verheugt zich in zijne aanspraak over de gelukkige wending, die de omstandigheden sedert 1°. Januarij 1849 genomen hebben, alzoo de thans rust in den Kerkelijken Staat heerschte en het wereldlijk gezag van Z. H. bevestigd is geworden.

»De regeringen die in staat zijn geweest, zoo besloot Martinez de la Rosa, om op de roepstem van H. M. toe te snellen, hebben zich gehaast daaraan gehoor te geven en zij hebben de voldoening van een pligt vervuld te hebben door U. H. weder op zijn troon te plaatsen. De blikken der geheele wereld hebben U. H. in dit land van ballingschap gevolgd, en zullen U. H. ook volgen bij zijn terugkomst naar Rome. Eene zeer edele, roemrijke taak is aan den verlichten souverein, aan den godsdienstigen opperpriester voorbeheuden; die namelijk van de sporen des opstands uit te wisschen en met zijne vaderlijke hand vrede en geluk te verspreiden."

Het antwoord des H. Vaders luidt aldus:

»Even als bij gelegenheid van godsdienstige en staatkundige woelingen, het diplomatenkorps voor Ons eene bron van vertroosting is geweest, even zoo strekt het Ons tot eene bron van vreugde in deze dagen, nu die woelingen *gedeeltelijk* tot bedaren zijn gebragt. Ons hart ondervindt alzoo den aangenaamsten troost, wanneer het u de betuiging herhaalt der diepste erkentelijkheid. Wij achten Ons gelukkig bij deze gelegenheid die dankbaarheid te kunnen openbaren, Mijne heeren, en u dezelve op de ondubbelzinnigste en opregtste wijze te kunnen bevestigen.

»Edelmoedigheid, grootmoedigheid, krachtdadigheid en godsvrucht zijn de karaktertrekken van het gedrag der vier Mogendheden, welke uit naam der geheele Katholiciteit, zijn toegesneld om over de anarchie te zegevieren, om vervolgens den Paus, in zijne vrijheid en onafhankelijkheid, weder tot de vervulling zijner verhevene pligten in staat te stellen.

»Wanneer hij naar zijn zetel terugkeert, zal hij daar aankomen, begeleid en ondersteund door dezelfde gevoelens, welke de Mogendheden hebben aan den dag gelegd, toen zij hem den weg derwaarts hebben gebaand.

»Het is zeker dat God de natien verheft en zegent om de daden van regtvaardigheid, die zij bedrijven, en Hij zal ook zekerlijk niet nalaten de vorsten en de regeringen, die gij vertegenwoordigt, te zegenen om het belang dat gij gesteld hebt in eene zaak, die geheel eene zaak Gods is.

»En het is juist daarom, dat Wij eene billijke reden hebben om niet alleen vertrouwen te koesteren, maar dat Wij ook de zekerheid bezitten, dat gelijk zij de zaak Gods in die van zijn Stedehouder hebben geschraagd, zij ook met ijver hunne eigene zaak zullen verdedigen, door aan de Kerk die bescherming en bijstand te verleenen, die zij zoo zeer behoeft ten einde invloed te kunnen oefenen op het herstel der beginselen en op de uitbreiding der zedeleer, die tegenwoordig door zoovele vijanden Gods en der menschen worden aangetast.

»Terwijl Wij deze gevoelens uiten, zegenen Wij van harte, in uwe personen, de Vorsten en de Regeringen, die gij de eer hebt te vertegenwoordigen, zonder dat Wij immer ophouden te bidden voor den vrede der wereld en voor de zegepraal der waarheid en geregtigheid."

De stad Rome heeft, ten teeken van dankbaarheid aan het Fransche leger, eene medaille laten slaan. Op de voorzijde ziet men de beeldtenis van generaal Oudinot, met omschrift: *Vict. Oudinotius. Gallorum. exercitii. praefectus*. Op de keerzijde leest men in een eikenkrans: *urbe expugnare coactus civium et artium incolumitus consuluit A. M. D. CCC, XLIX*. Deze medaille is van de grootste soort en van de prachtigste bewerking. Zij is door den heer Bartolomeo Belli, president der akademie voor de opschriften en monumenten met een begeleidenden brief aan generaal Oudinot gezonden.

De kamer van afgevaardigden te Turijn heeft in hare zitting van den 10den over het wets-ontwerp op de kieskollegien beraadslaagd. Ratazzi en andere afgevaardigden dier partij wilden, dat dit ontwerp tot eene andere zitting werd verschovenen; maar Piccone en de Cavour waren van een ander gevoelen. De president Pinelli deed de tribunes ontruimen en de beraadslaging werd tot den volgenden dag verdaagd.

Baron Hugel, zaakgelastigde van Oostenrijk bij den groothertog van Toskane, heeft het wapenbord des keizers voor zijn hotel doen herstellen. Prins von Lichtenstein, en de generaal Kollowrat, woonden met al de Toskaansche autoriteiten, deze plegtigheid bij.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Jan. Bij besluit van 14 Januarij wordt de nieuwe Belgische pharmacopée in de Latijnsche en Fransche talen uitgegeven. Zij zal minstens alle vijf jaren worden herzien door eene Commissie, bestaande uit de leden der koninklijke Academie van geneeskunde.

— De Kamer van Vertegenwoordigers heeft gisteren hare werkzaamheden hervat. De algemeene discussie werd begonnen over het budget van oorlog. De generaal Chazal opende de beraadslaging met eene redevoering, waarin hij al de argumenten heeft ontwikkeld, welke pleiten voor de handhaving des legers in zijn tegenwoordigen toestand. Thiéfry beweerde, dat het moeijelijk was de uitgaven voor het leger te verminderen, zonder het te desorganiseren, en de Pouhon, sprak ter gunste van het budget. Er werd besloten eene commissie te benoemen, tot onderzoek van het vraagstuk der organisatie des legers.

— Gen. de Castellajac, benoemd gezant der Fransche republiek te St. Petersburg, is gisteren deze stad gepasseerd, zich naar Rusland begevende.

— Een meisje is nabij Virton door de wolven verslonden. Reizigers in de postmaal van Arlon naar Namen zagen het rijtuig eensklaps van drie wolven omringd, die het een geruimen tijd vervolgden.

— Thans ziet de 7de aflevering het licht van het *Journal de l'Instruction Publique*, door den als schrijver gunstig bekenden Eerw. heer Louis.

— Ll. Zondag is te Antheit een maaltijd gegeven aan 45 arbeiders, waarbij uitsluitend vleesch van paarden is genuttigd. Een veearts heeft bij die gelegenheid eene redevoering gehouden, waarin hij al de voordeelen opsomde, die uit het gebruik van paardenvleesch voortspruiten. Om enkele kleingeestige gasten te bemoedigen, las hij uittreksels voor uit een geneeskundig werk, waarin betoogd wordt dat men paardenvleesch zeer wel kan gebruiken, en dat het *zeer versterkend en gezond is.* Daarna heeft nog een advokaat het woord gevoerd, waarna hij den *mes-*, *vork-* en *lepel*-strijd heeft aangevangen, en met hem al de genoodigden, die dit vleesch even malsch, sappig en smakelijk hebben gevonden als het ossenvleesch.

STADSNIEUWS.

WEERKUNDIGE WAARNEMING.

Stand des Thermometers op de hoogte van 14 Ned. el boven den beganen Grond.

1850.				Sch. Fahr.
Woensdag 16 Jan.	's middags	4 ure	25	graden.
Donderdag 17 Jan.	's nachts laagste stand		23½	»
	's morgens	8 ure	24½	»
	's middags	12 »	26	»
	's namidd.	4 »	27	»

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 Januarij.

GETROUWD (17 Jan.): H. Hijink, wed. met N. M. Post.

BEVALLEN (13 Jan.): A. van Thiel Ribbius, geb. de Groot, D. — (15 Jan.): M. C. Verny, geb. Steenman, D. - A. M. H. Meijer, geb van Tijen, Z. - J. M. A. H. Andriessen, geb. Jesbroek, D. - M. E. van Dokkum, geb. Burger, D. - B. A. van Buren, geb. Willing, D.

OVERLEDEN (13 Jan.): H. G. Bentvelt, 37 j. — (15 Jan.): W. T. Toesma, 5 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	16 JAN. 4¼ u. gebl.	17 JAN. 4¼ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		55 5/16	55 5/16	a	55⅝	55 5/16
Dito Dito	3 »	64⅜	64 5/16	»	64 7/16	64 7/16
Dito Dito	4 »	85	84⅞	»	85	84⅞
Dito Obligatien O. I.	4 »	84		»		
Amortis.-Syndic.	3½ »	85½	85 5/16	»	85⅜	
Handel-Maatschappij	4½ »	169½	169½	»		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »	88	87⅝	»		
Aand. Holl. S. M.	»	61		»		
Obligatien	» »			»		
Belgie, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½ »	47⅞		»		
Dito bij Rotsch. en Volksw.	» »	47⅞	47⅞	»	47 13/16	
Spanje bij Ardoin £ 85.	5 »	13⅛	12 15/16	»	12⅞	
Dito Dito » 510	» »	13⅛	12⅞	»	13	13
Dito Onbep. Stukken	» »			»		
Dito	3 »	38¼		»		
Dito Binnenl. 2400 P.	» »	29⅝	29⅜	»	29 9/16	29⅝
Coup. Ardoins	»	9⅛	8 15/16	»	9 1/16	
Passive	»			»		
Fransche Uitgest.	»	3⅝		»		
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4	»	34¾	34½	»	35 5/16	35 1/16
Dito Dito	» »	36¼	36¼	»	36⅜	36⅜
Rusl. bij Hope 1798 en 1816	5 »	105⅜	104¼	»	104½	104½
Dito Dito 1828 en 1829	» »		103¾	»	104¾	103¾
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »		93	»		
Dito bij Hope	4 »	86	84¾	»	85	
Dito bij Stieglitz en C°.	» »	84⅞	83½	»	83¾	
Cert. te Hamburg	5 »	98¼		»		
Inschrijving in Assignat.	6 »		66¾	»		
Cert. van dito	» »			»		
Polen, Aand. à fl. 500	4 »	142		»		
Dito met Lot » 300	»			»		
Amerika, Bank-Actien	»			»		
Frankrijk, Obligatien	3 »	53⅜	53 13/16	»	53⅞	53⅞
Pruissen, Aand. met Lot, R. 50	f			»		
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	82⅝	82	»	82½	
Dito	2½ »			»		
Dito Nieuwe	5 »	87½	87	»	87¼	
Ween. Bank bij Goll en C.	» »	88¾		»		
Dito	4 »		72	»		
Aand. met Loting fl. 500	f			»		
Nieuwe dito » 250	»			»		
Napels, Cert. Lam. en Bouwer	5 pCt.			»		
Brazilie te Londen 1824	5 »	90	90	»		
Dito Leening 1843	5 »			»		
Peru	4 »	63⅞	64	»	64⅛	64
Mexico	5 »	28⅜	28⅜	»	28⅞	28⅜
Griekenland	5 »			»		
Venezuela 6 pCt. nu	2½ »	29⅜		»		
New Grenada 6 pCt. nu	1½ »	17⅜	17⅜	»		
Ecuador	»	3 5/16	3⅛	»	3 1/16	
Coup. Ecuador	f			»		
Grieken	»	5½		»		

Uitgestelde Peruanen 21 15/16, 22½, 22 1/16.

Holl. fondsen bij weinig handel prijshoudend. Belgische en Fransche iets aangenamer. Spaansche over het geheel meer aangeboden en lager. Russische mede aanmerkelijk lager dan gisteren en met verkoopen. Portugesche bij zeer levendige affaires ruim ½ pCt. williger. Oostenrijksche nagenoeg onveranderd. Naar Peruanen en Uitgestelde was eenig vraag en zijn ruim ¼ pCt. in koers gestegen. Mexicanen en Grenada's genoegzaam onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½, ¼ pc., Disconto 2½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56½; 2/m. Londen 11,95; Zigt Londen 12,—; 2/m. Hamburg 34 15/16; Zigt Hamburg 35; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,85½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 51, 3 pc. 97½; 4½ pc. 91; Spanje Ard. 5 pc. 12½; Binnenl. 3 pc. 29⅜; Coupons —; Rom. Leening 80¾.

PARIJS, 15 Jan. Fr. 3 pc. 51,75; 4 pc. 75,25; 5 pc. 94,30; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 2380,—; Belg. 1840, 5 pc. 98¾; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 3 pc. —; Nap. 5 pc. —,—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. 37½; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 970,—; 1849 960; Rom. leen. 86⅝.

LONDEN, 15 Jan. Cons. op tijd 96½ a 96⅝; Braz. 88 a 89, 1829/39 86½ a 87½, Ecuad. — a —; Ven. 28½ a 29½; Uitg. 9¾ a 10¼; Gren. 16½ a 16¼; Uitg. 3½ a 3¾; Denem. 3 pc. 72 a 74; Holl. 2½ pc. 55¼ a 55½; id. 4 pc. 86¼ a 86¾; Mexico 29½ a 29½, Peru 4 pc. 65 a 65½; Port. 3 pc. 34 a 35; 4 pc. 35½ a 36; 5 pc. 82 a 83; Rusl. 1822, 5 pc. 109 a 110; Spanje 5 pc. 19¼ a 19⅝; id. 3 pc. 37 a 37¼; id. Coupons 9 a 10; id. Passive 3⅞ a 4.

WEENEN, 12 Jan. Met. 5 pc. 96⅛; id. 4 pc. 74¼; 2½ pc. 50½; Bank-Actien 1148; Lot. fl. 250, 109; id. fl. 500, 174½.

BERLIJN, 15 Jan. Schuldbr. 3½ pc. 88¼; Loten 104½; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 89; Pools. 4 pc. 80½; Loten fl. 200, 95¼; id. fl. 300, 122¾; id. fl. 500, 80¾.

HAMBURG, 14 Jan. Rusl. Engels. leening 106½; Cert. bij Stiegl. 4 pc. 84¾; Spanje, Ard. 5 pc. 11¾; id. Binnenl. 3 pc. 28¾.

FRANKFORT, 14 Jan. Met. 5 pc. 86⅝; 4 pc. 68⅛; 2½ pc. 45½; Bank-Actien 1278; Darmst. Lot. fl. 50, 73⅛; id. fl. 25, 28¾; Badensche Lot. fl. 50, 54½; id. fl. 35, 32½; Nassaus. 25½; Holl. 2½ pc. 56; W. S. 4 pc. 85½; Sijndic. 3½ pc. 86.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 16 Jan. Heden zijn verkocht 1500 b. Java Tafel Rijst, aangevoerd per Ceres tot *f* 9½, en 3000 b. blanke Java Rijst, aangevoerd per Emilie, tot geheimen prijs.

Heden zijn verkocht 137 vaten Tamarinde, als: 13 vaten aangebragt per drie Gebroeders, in diverse kwaliteiten tot *f* 12½, en 19 v. aangebragt per Prins van Oranje, zeer inferieure kwaliteit tot *f* 8½. Van puike kwaliteit is niets meer in de eerste hand aanwezig en de partijen van afwijkende kwaliteit zijn niet aan de markt.

Heden is bekend geworden de verkoop van 1400 vaten Zuidzeetraan, zijnde de geheele alhier aanwezige voorraad, tot *f* 36 entr. aan twee huizen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

PENZANCE; 12 Jan. Het schip Concordia, kapt. de Goede, van Rotterdrm naar Leverpool, is alhier lek en met verlies van zeilen binnengeloopen.

ST. MAWES, 10 Jan. Het schip Echo kapt. Darnell, van Rotterdam naar Leverpool, is alhier met overgeworpen lading binnengeloopen.

BINNENGEKOMEN:

BROUWERSHAVEN, 13 Jan. H. Poort, Rhoon en Pendrecht, Batavia, n. Rotterdam vertrokken 30 September.

VLISSINGEN, 15 Jan. Vollemaere, Joseph, Zante.

UITGEZEILD:

MAASSLUIS, 26 Jan. Sir Robert Peel, (s.) Londen.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Poort, Rhoon en Pendrecht 3,370 b. Koffij, 2,413 kann. Suiker, 878 sch. Tin, 1,000 st. Huiden, 449 pakk. Tabak, 3,804 boss. Bindrottingen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 Januarij in lading naar:

Keulen.	Joh. Itschert', Frederica.
»	G. J. Breinck, Kolln N°. 21.
Maintz.	J. Leijdekker, Maintz No. 2.
Manheim.	P. M. Itschert, Fortuna.
Frankfort	J. Itschert, Frankfort No. 2.
Straatsburg	J. Arnheiter « « 8.
Dusseldorp, Neuss en *Urdingen.*	W. van Maanen, Niederrein No.

Rijnhoogte	ARNHEM	16 Jan.	1 el	25 duim.
	KEULEN	16 «	4 voet	5½ «

BOEKAANKONDIGING.

SISSA, *Maandschrift voor het Schaakspel door Gustavus, onder medewerking van verschillende Nederlandsche Schaakspelers*, 4e *Jaargang*, 1e *Afl.*

»*Wie vragen wil waartoe het schaakspel dient, mag ook vragen waartoe dient de moeite van te leven.*" Ziedaar een der teksten, welke aan bovengenoemd schaakkundig maandschrift tot motto dienen. Al is men nu juist ook niet met zulk eene overdrevene geestdrift voor het Schaakspel bezield, zoo mag men nogthans om billijk te zijn, niet ontkennen dat onder al de spelen die tot uitspanning of tot ontspanning strekken, het Schaakspel op eene wezenlijke, onmiskenbare nuttigheid mag bogen, en wij gelooven niet dat er een enkele beoefenaar van dit edele tijdverdrijf zal gevonden worden, die niet bij eigen ondervinding de overtuiging heeft opgedaan, hoezeer daardoor de vermogens van den geest ontwikkeld en het cordeel gescherpt worden. Vandaar dan ook dat dit schoone spel o. a. door zoo vele geleerden *con amore* beoefend wordt.

Wanneer men echter voortdurend met dezelfde partij speelt, heeft men minder aanleiding om belangrijke vorderingen daarin te maken, en het is daarom steeds wenschelijk, zoo veel mogelijk verscheidenheid aan de rigting van zijn spel te kunnen geven. Daar het echter velen aan de gelegenheid ontbreekt, zich die verscheidenheid te verschaffen, is men op de gedachte gekomen daarin te voorzien, door bovenstaand maandschrift, waarvan thans de 4de jaargang is ingegaan. Het behelst Problema's of vraagstukken door Nederlandsche Schaakspelers opgegeven, waarvan door de beoefenaars des verkiezende de oplossingen aan de Redactie ingezonden en later door haar geplaatst worden. Deze meer moeijelijke Problema's worden gevolgd door Problema's voor eerstbeginnende Schaakspelers.

In de Aflevering, welke voor ons ligt, vindt men nog onder het mengelwerk: *Eene ontmoeting. Bij eene schaakspelers-vereeniging* (Gedicht). *Het schaakspel der Sinezen* (Met uitslaande plaat). *Eenige opgaven van schaakpartijen tusschen verschillende plaatsen; De schaakclub van Roldorp. Keur van buitenlandsche Problema's; Litteratuur* enz. enz.

Na eene aandachtige beschouwing van SISSA, meenen wij dit maandschrift ruimschoots aan onze schaaklievende lezers te mogen aanbevelen. Men heeft wel willen beweren dat een der dagbladen, de door hetzelve opgegeven Problema's aan SISSA ontleent; wij weten niet wat daarvan is; was het zoo, dan zou 't voorzeker SISSA tot meerder roem strekken. Omtrent den uiterst geringen prijs van dit Maandschrift zie men de *Advertentie.*

ADVERTENTIEN.

(33) Heden overleed ten mijnen huize in den ouderdom van ruim 37 jaren, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der stervenden, mijn geliefde Zoon, HENDRICUS GERRARDUS BENTVELT.

AMSTERDAM, T. G. BENTVELT.
13 Januarij 1850.

Verzoeke deze voor vrienden en bekenden buiten deze stad, als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

(6) De Uitgever, W. F. STRAMROOD, te *Wijk bij Duursteede*, neemt de vrijheid de *aandacht* van:

H. H. SCHAAKLIEFHEBBERS!!!

te vestigen op het door hem uitgegeven wordende Tijdschrift:

SISSA.

MAANDSCHRIFT VOOR HET SCHAAKSPEL

DOOR

GUSTAVUS,

ONDER MEDEWERKING VAN VERSCHILLENDE NEDERLANDSCHE SCHAAKSPELERS,

En noodigt H. H. Liefhebbers vriendelijk tot medewerking en deelneming uit, omdat in ons zoo klein Vaderland, alleen door veelzijdige deelneming en medewerking, een degelijk Nationaal tijdschrift, aan de *edele Schaakkunst* gewijd, tot stand gebragt kan worden. Zijnerzijds zich vele opofferingen getroostende, meent hij ook tot dit doel bevorderlijk te zijn, door aan de Inteekenaren op den *vierden Jaargang van* SISSA (waarvan N°. 1 het licht ziet) de drie reeds uitgegevene Jaargangen, (zoolang de geringe voorraad strekt) tegen een verminderden prijs verkrijgbaar te stellen. —

De 1e. tot 3e. Jaargang kost ingenaaid *f* 10,00. Inteekenaren op den 4en Jaargang kunnen ter kompletering dezelve bekomen in plaats van *f* 10,00 voor *f* 8,25.

De 4e Jaargang zal even als de vorige Jaargangen uitgegeven worden in 12 Maandelijksche Nos. en bij inteekening slechts *f* 3,00 kosten.

Daar het beoefenen der edele *schaakwetenschap* thans als het ware onder eene *goede educatie* behoort, meent de Uitgever, dat alle verdere aanprijzing overbodig zijn zal.

De Inteekening op SISSA kan geschieden bij alle solide boekh. en Post-Directeuren in het geheele Rijk, ook zijn dezelve aldaar ter bezigtiging voorhanden of te bekomen.

2°. GUSTAVUS, Nieuw Reglement voor het Schaakspel, zoowel voor het *gewone*, als voor dat met *drie* en *vier* spelers, naar de nieuwste bronnen bewerkt, in postformaat met twee uitslaande platen . . *f* 0,50.

3°. *Beknopte Handleiding voor het Schaakspel*, bewerkt naar de nieuwste bronnen door GUSTAVUS, Hoofd-Redacteur van het Maandschrift voor het Schaakspel, *Sissa*, in postformaat, gebonden in Prachtbandje, prijs . . . . *f* 1,70.

4°. GUSTAVUS, Merkw. Schaakstrijd te *Parijs*, in Nov. en Dec. 1843, tusschen de *HH.* STAUNTON en ST. AMANT, kl. 8vo. Prijs . . . . *f* 0,50.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.